

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoP/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320202849
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4320202849.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: B. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., F. XXX/X, v konaní zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, pracovisko Želiezovce, dieťa rodičov - matka: E. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., F. XXX/X, t. č. D., Ul. C. M. X, zastúpená advokátkou, JUDr. Beátou Hilvertovou, so sídlom v Leviciach, Sládkovičova 1, a otec: F. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/X, Q., o návrhu navrhovateľky E. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., F. XXX/X, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Levice, na zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky maloletej a o odvolaní prokurátora, proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 19. júna 2020, č. k. 6P/61/2020-31, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že návrh navrhovateľky E. L. na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Levice (ako súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ a § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“) uznesením zo dňa 19. júna 2020, č. k. 6P/61/2020-31 - neodkladným opatrením (ďalej len „napadnuté uznesenie“ alebo „neodkladné opatrenie“), dočasne zveril mal. B. O., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky E. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/X, M., ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o mal. dieťa v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach s tým, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 6P/61/2020.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 2 ods. 1, § 360 ods. 1, § 363 CMP, § 324 ods. 1, 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, 330 ods. 1, § 331 ods. 2 CSP, a § 45 ods. 3, 4, 6, 7 zák. č. 36/2005 Z. z. zákona o rodine.

3. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka, stará matka mal. dieťaťa E. L., nar. XX.XX.XXXX podala na tunajší súd dňa 13.05.2020, doplnený ústne do zápisnice dňa 05.06.2020 návrh, ktorým sa domáhala, aby súd maloleté dieťa zveril do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Súčasne s podaným návrhom vo veci samej sa domáhala aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým bude maloletá B., nar. XX.XX.XXXX dočasne zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Poukázala na to, že mal. B. pochádza z mimomanželského vzťahu jej dcéry E. O., nar. XX.XX.XXXX a F. O., nar. XX.XX.XXXX. Ako uviedla, dňa 06.05.2016 nadobudol právoplatnosť rozsudok, ktorým súd ustanovil ju ako starú matku za poručníčku maloletej, pretože matka mal. dieťaťa v tom čase nemala 16 rokov. Následne boli rozhodnutím Okresného súdu Levice jej dcére priznané rodičovské práva a povinnosti vo

vzťahu k osobnej starostlivosti o mal. dieťa. Ako ďalej uviedla stará matka, otec mal. B., F. O. žil s nimi v spoločnej domácnosti približne rok po narodení maloletej a potom odišiel. O maloletú sa starala stará matka do jej troch rokov a následne si matka mal. B. našla priateľa a odišla aj s maloletou bývať k nemu. Odvtedy má stará matka starosť o maloletú, lebo jej dcéra sa s priateľom stále hádajú a je presvedčená, že sú aj psychicky týrané. Jej dcéra, matka mal. B., vždy keď ju priateľ vyhodí z domu, všetko čo sa dialo v rodine jej vyrozpráva. Väčšinou o dva, tri dni však príde pre ňu a ona zakaždým všetko čo sa dialo a čo jej robil zaprie. Situácia sa často opakuje, priateľ matku vyhadzuje z domu, ponižuje ju a aj fyzicky napáda. Naposledy ju zbil 07.05.2020 a to je matka maloletej s ním zase tehotná. Všetko mu zase odpustí a aj napriek prosbám starej matky, zobrala do toho prostredia aj mal. B..

4. Dňa 05.06.2020 sa na základe predvolania dostavila na výsluch navrhovateľka, stará matka mal. dieťaťa, ktorá uviedla, že návrh na zverenie maloletej do jej náhradnej osobnej starostlivosti podala, pretože situácia a prostredie, v ktorom maloletá žije so svojou matkou je podľa jej názoru už neúnosná. Maloletá B. je neustále vystavovaná krízovým situáciám, nakoľko medzi matkou maloletej a jej terajším priateľom dochádza pravidelne k rozporom, hádkam a fyzickým napadnutiam. Očitými svedkami týchto bitiek a slovných roztržiek je najmä navrhovateľka, jej priateľ Q. T., s ktorým žije v spoločnej domácnosti, ale aj sestry matky mal. dieťaťa. Ako ďalej uviedla navrhovateľka, jej dcéra je aj psychiatrickým pacientom, pričom naposledy bola evidovaná u detskej psychiatricky MUDr. Evy Mészárosovej, keďže v detstve mala psychické problémy, bola hospitalizovaná aj vo viacerých nemocniciach, ale ako ostala tehotná, prestala navštevovať lekárku. Matka maloletej je výbušnej povahy, hysterická, keď sa poháda a pobije so svojim priateľom zatelefonuje navrhovateľke, aby prišli pre ňu, čo aj spravia.

5. Návrh podala na tunajší súd preto, lebo má obavu o svoju vnučku, ktorá je neustále vystavovaná stresovým situáciám. Terajší priateľ matky zvykne udrieť aj malú. Matka svojvoľne opúšťa domácnosť a malú prinesie k starej matke. Zvykne si dohodnúť stretnutie aj s inými mužmi a navrhovateľka má podozrenie, že matka zvykne fajčiť marihuanu. Nevie kde sa aktuálne zdržiava matka s mal. B.. Ako uviedla svojim podaním mienila podať aj návrh vo veci samej, v zmysle ktorého by súd maloletú zveril do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

6. Z vykonaného šetrenia rodinných pomerov v domácnosti navrhovateľky, starej matky mal. dieťaťa E. L. na adrese F. 7, M. zo dňa 28.05.2020 realizovaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, odbor sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Želiezovce vyplýva, že v čase šetrenia sa doma nachádzala stará matka maloletej, matka mal. dieťaťa a mal. B.. Starostlivosť o mal. dieťa aktuálne zabezpečuje stará matka, pretože sa maloletá už dva mesiace zdržuje v jej domácnosti. Bytové pomery na strane starej matky sú na požadovanej úrovni. Žije v rodinnom dome. Pri šetrení pomerov v domácnosti na strane starej matky, matka mal. dieťaťa uviedla, že aktuálne žije so svojim priateľom v meste Levice na adrese C. M. č. X. Maloletá sa aktuálne dlhodobo zdržiava v domácnosti starej matky, ktorá jej zabezpečuje starostlivosť. Matka uviedla, že maloletá navštevuje materskú školu v Leviciach na Vojenskej ulici č. 114. Úradom bol vykonaný informatívny pohovor aj s mal. B., bez prítomnosti rodinných príslušníkov. Maloletá pôsobila milo a bola komunikatívna. Previedla sociálnu pracovníčku po svojej izbe v domácnosti starej matky. Maloletá hneď na začiatok bez opýtania uviedla, že chce žiť s matkou v meste Levice. Na otázku, či jej matka nakázala túto informáciu uviesť neodpovedala. Na otázku, či sa s matkou rozprávala predtým, než sa prišla porozprávať so sociálnou pracovníčkou, mal. B. odpovedala kladne. Ako ďalej vyplýva z predloženej správy ÚPSVaR Levice, neskôr sa maloletá uvoľnila a uviedla, že u starej matky sa jej páči a starkú má veľmi rada. Podľa vyjadrenia maloletej P. matku bije, niekedy zvykne zbiť aj ju. Na otázku, kde ju zvykne matkin priateľ udrieť odpovedala, že po zadku a veľmi silno. Ďalej maloletá uviedla, že matkin priateľ jej zvykne dať vypiť pivo vo veľkom množstve, po ktorom jej zvyklo byť zle. Dňa 27.05.2020 kontaktovala ÚPSVaR Levice stará matka p. L., ktorá uviedla, že po návšteve sociálnej pracovníčky matka vzala maloletú do D.. Zo správy Obecného úradu M. vyplýva, že matka maloletého dieťaťa E. O., nar. XX.XX.XXXX má trvalý pobyt v obci M. - C., F. 7, pričom podľa ich informácií sa od narodenia o mal. B. starala a ju vychovávala navrhovateľka E. L., keďže matka nezvládala starostlivosť o maloletú. Na menovanú E. O. neevidujú žiadne priestupky.

7. Z pripojených listinných dôkazov (rodný list mal. dieťaťa) vyplýva, že matkou mal. B. O., nar. XX.XX.XXXX je E. O., nar. XX.XX.XXXX a otcom je F. O., nar. XX.XX.XXXX. Z pripojeného súdneho spisu sp. zn. 3P/41/2017 má súd za preukázané, že naposledy (vo veci starostlivosti o mal.) o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. B. O., nar. XX.XX.XXXX rozhodoval Okresný súd Levice rozsudkom č. k. 3P/41/2017-16 zo dňa 17.10.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.11.2017 a

vykonateľnosť dňa 16.11.2017. Uvedeným rozhodnutím súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej mal. B. zveril do osobnej starostlivosti mal. matke a otca mal. dieťaťa zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 50 eur mesačne vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám mal. matky, počnúc dňom 26.05.2017. Zaostaté výživné za obdobie od 26.05.2017 do 17.10.2017 vo výške 253,72 eura súd zaviazal otca zaplatiť v mesačných splátkach po 20 eur popri bežnom výživnom pod stratou výhody splátok počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku.

8. K potrebe nariadiť neodkladné opatrenie prvoinštančný súd uviedol teoretické východiská, pričom považoval za preukázané, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je podaný dôvodne, preto mu vyhovel. Z podaného návrhu vyplýva skutočnosť, že aktuálne je maloleté dieťa v osobnej starostlivosti matky, pričom matka žije v spoločnej domácnosti so svojim priateľom P. T. v D.. Matke od narodenia mal. B. so starostlivosťou pomáhala jej matka, stará matka maloletej, pričom do troch rokov života mal. dieťaťa žili spolu aj v jednej domácnosti. Z podaného návrhu možno usúdiť, že v domácnosti matky pravidelne dochádza ku konfliktom a fyzickým atakom medzi matkou a jej priateľom, čo maloletá B. znáša veľmi citlivo. Matka maloletého dieťaťa bola v minulosti psychiatrickým pacientom, avšak tohto času nie je ambulantne liečená. Z tvrdení navrhovateľky možno usúdiť, že aktuálny psychický stav matky je nestabilný a komplikovaný, pričom matka má i suicidiálne myšlienky. V danom prípade je dôvodná obava o život a zdravie mal. dieťaťa, vzhľadom na závažnosť situácií, ktorým je vystavovaná maloletá v čase keď dochádza ku konfliktom medzi matkou a jej priateľom. Ako možno usúdiť, takéto nepriaznivé rodinné prostredie, v ktorom maloletá vyrastá, nevytvára pre maloletú prostredie, v ktorej by mala pociť bezpečia a stability. Z vykonaného šetrenia rodinných a sociálnych pomerov na strane navrhovateľky, starej matky mal. dieťaťa zo dňa 28.05.2020 vyplýva aj skutočnosť, že mal. dieťa je v starostlivosti starej matky pomerne často, pretože v jej domácnosti má zariadenú aj vlastnú izbu. Mal. B. od narodenia až do jej troch rokov vyrastala v domácnosti navrhovateľky, z čoho možno jednoznačne usúdiť, že dieťa je na ňu zvyknuté.

9. Podľa vyjadrení navrhovateľky, matka nikdy nebola schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletú, pričom aj samotné dieťa uviedlo počas vykonaného šetrenia sociálnou pracovníčkou, že starostlivosť o ňu zabezpečuje stará matka. Otec mal. dieťaťa o dieťa neprejavuje dostatočný záujem, od augusta 2018 má ďalšiu vyživovaciu povinnosť a tohto času žije v spoločnej domácnosti so svojou priateľkou. Súd z opatrnosti a vhodnosti, najmä s poukazom na útlý vek maloletého dieťaťa, ktoré v tomto veku vyžaduje nepretržitú starostlivosť a je v podstate úplne odkázané na starostlivosť inej osoby, podanému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Odovzdanie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, starej matky maloletej, je zatiaľ v záujme mal. dieťaťa. V konaní vo veciach starostlivosti o mal. deti súd vždy musí prihliadať na najlepší záujem dieťaťa, preto je nariadenie neodkladného opatrenia potrebné, pokiaľ súd dokazovaním nebude mať preukázané, že matka je schopná vo svojej domácnosti mal. B. ponúknuť bezpečie, stabilitu a je schopná zabezpečiť svojmu dieťaťu priaznivý psychický a fyzický vývin.

10. Zdôraznil, že neodkladné opatrenie má len dočasný charakter, preukázanie opodstatnenosti tvrdení účastníkov konania a vysporiadanie sa so všetkými argumentmi bude predmetom konania vo veci samej, tak aby súd mohol skonštatovať aká úprava pomerov dieťaťa je z hľadiska dlhodobej perspektívy riadnej a všestrannej starostlivosti o maloleté dieťa najoptimálnejšia, aby boli rešpektované a hájené záujmy v prvom rade maloletého dieťaťa a nebol ohrozený jeho priaznivý vývoj.

11. Proti neodkladnému opatreniu podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor a odvolanie podala v zákonnej lehote aj matka maloletej.

12. Prokurátor vo svojom odvolaní uviedol, že maloletá B. sa toho času nachádza v starostlivosti starej matky, teda v jej domácnosti. Z vyššie uvedeného uznesenia súdu o neodkladnom opatrení vyplynulo, že navrhovateľka (stará matka maloletej), ktorej bola maloletá dočasne zverená, žije v spoločnej domácnosti s partnerom Q. T. nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Levice 3T 150/2015 zo dňa 17.08.2015, právoplatným 17.08.2015, odsúdený za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 odsek 1 Trestného zákona, za prečin sexuálneho zneužívania podľa § 202 odsek 1 písm. e/ Trestného zákona a za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania zo zbraňami podľa § 294 odsek 2 Trestného zákona. Poškodenou vo veci sexuálnych trestných činov bola aj matka maloletej E. K., nar. XX.XX.XXXX. Na tieto skutočnosti poukázal starý otec maloletej p. O., po tom ako bola

maloletá odobratá zo starostlivosti matky, pričom uviedol, že vnučka nie je v bezpečí a má o ňu strach. Rovnako matka maloletej E. O. nesúhlasila s tým, aby maloletá bola v starostlivosti starej matky, pretože o svoju dcéru sa riadne stará a naopak u starej matky s poukazom na uvedené skutočnosti hrozí nebezpečenstvo nevhodnej výchovy a nepriaznivého vplyvu na maloletú.

13. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, avšak v danom prípade je odôvodnená pochybnosť, či je vhodné umiestnenie maloletej do domácnosti navrhovateľky - starej matky, keďže vzniká obava o jej mravný a sociálny rozvoj, keďže partner navrhovateľky nepôsobí ako osoba morálne spôsobilá na výchovu maloletej. S poukazom na uvedené skutočnosti je vydané uznesenie súdu, ktorým rozhodol o neodkladnom opatrení sp. zn. 6P/61/2020-31 zo dňa 19.06.2020 predčasné, nie je v záujme maloletej a z tohto dôvodu prokurátor navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil. Prokurátor pripojil rozsudok Okresného súdu Levice zo dňa 17.08.2015, vedenej v konaní sp. zn. 3T 150/2015, uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 14.12.2017, č. k. 1Tos/103/40, záznam o prognóze resocializácie a odpis registra trestov osoby Q. T..

14. Matka vo svojom odvolaní uviedla, že nesúhlasí s odobratím jej dieťaťa, pretože stará matka (navrhovateľka) nevy povedala pravdivo ohľadne jej psychiatrických problémov, drogových problémov a psychickom a fyzickom týraní od jej priateľa P. T.. Nesúhlasila s tým, že sa nedokáže o maloletú postarať. Momentálne s partnerom čaká dieťa a žije s ním už dva roky. Poukázala tiež na trestnú činnosť partnera navrhovateľky. Z partnera navrhovateľky má ona strach. Poukázala na udalosť, pri ktorej po vyvrhnutí šteniec psíka maloletej surovo zabili a šteňatá zapálili v kotli. Išlo o ohavný čin. Priateľ navrhovateľky je nezamestnaný. Maloletá sama prezradila, že u starej matky nejedia a keď aj áno tak len párky alebo guľôčky s mliekom, a že stará matka nevarí obed taký ako matka maloletej. Takisto, že sa u starkej neokúpala. Nie raz bola svedkom toho, že keď príde dieťa vyzdvihnúť od starej matky - navrhovateľky E. L., nájde maloletú samu v izbe s tabletom v ruke a stará matka E. L. je dole v záhrade. Obsah histórie tabletu obsahuje pornostránky. Preto bola toho názoru, že táto výchova je nevhodná. Žiadala, aby súd dočasné zverenie zrušil.

15. Navrhovateľka sa k odvolaniu vyjadrila tak, že je pravda, že jej priateľ bol odsúdený za sexuálny trestný čin na maloletej dcére, ale bolo to dobrovoľné. Ona sa to dozvedela až z vyšetrovania. Rok sa mu (Q. T.) nebola schopná pozrieť do očí. Potom si uvedomila, že ho ľúbi. Uviedla, že ho to veľmi mrzí, a už by to nikdy neurobil. Nikdy na ňu nezdvihol ruku alebo hlas. Maloletú B. majú radi. Je si vedomá, že súd môže rozhodnúť o vrátení maloletej a s tým nič nenarobí. Pre ten prípad by chcela, aby bol upravený styk s maloletou.

16. Kolízny opatrovník sa k odvolaniam okrem skutočností zistených pred vydaným neodkladným opatrením vyjadril tak, že skutočnosť, že pán Q. T. žije naďalej v spoločnej domácnosti s navrhovateľkou predtým nevedel. Prihliadajúc na dokument o hodnotení rizika sociálneho zlyhania pána T. kolízny opatrovník navrhol, aby odvolací súd zrušil uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia.

17. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), ktorému bola vec predložená na rozhodnutie o odvolaní matky maloletého dieťaťa a prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 19. júna 2020, č. k. 6P/61/2020-31, preskúmal ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), pričom dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie bolo potrebné v zmysle § 388 CSP zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 328 ods. 1 pre nedôvodnosť zamietnuť.

18. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

20. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

21. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

22. Podľa § 324 ods. 2 CSP, na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

23. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

24. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

25. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

26. V predmetnom konaní nariadil prvoinštančný súd neodkladné opatrenie a dočasne (do rozhodnutia vo veci samej) zveril maloletú B. (nar. XX.XX.XXXX) navrhovateľke do náhradnej osobnej starostlivosti. Urobil tak na návrh navrhovateľky.

27. Osobitná úprava neodkladných a iných opatrení súdu je obsiahnutá v ustanoveniach § 360 až 369 CMP. Na rozdiel od sporového konania, podľa právnej úpravy mimosporového konania je možné nariadiť neodkladné opatrenie nielen na návrh, ale aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania. Súd podľa Civilného mimosporového poriadku nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem. Zrušiť nariadené neodkladné opatrenie môže súd aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené. V Civilnom mimosporovom poriadku je osobitne upravený procesný postup, týkajúci sa neodkladných opatrení vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého, o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých (na základe ktorého je možné povoliť vstup do obydľia, v ktorom sa maloletý nachádza, na účely výkonu právomocí orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately).

28. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádza z účelu neodkladného opatrenia, ktorým je bezodkladná úprava pomerov účastníkov v rodinnoprávnych vzťahoch, pričom potreba takejto bezodkladnej úpravy pomerov musí byť naliehavá a právna úprava sa nemôže vzťahovať na minulý čas, pretože Civilný mimosporový poriadok v jeho tretej časti obsahuje len úpravu v niektorých ustanoveniach o neodkladných a iných opatreniach súdu, keď v zmysle § 365 až § 368 CMP je možné nariadiť neodkladné opatrenia vo veciach o ochrane maloletého, výživného, osobnej starostlivosti a vo veciach povolenia súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých na neodkladné opatrenie. O úprave styku rodiča s maloletým je potrebné aplikovať právnu úpravu v ust. § 324 a nasl. CSP.

29. Prvoinštančný súd rozhodol o zverení mal. B. do náhradnej osobnej starostlivosti na podklade informácií, ktoré v čase nariadenia neodkladného opatrenia mal k dispozícii. V zásade mal osvedčené, že záujem maloletej B. bude naplnený, pokiaľ bude dočasne zverená navrhovateľke do náhradnej osobnej starostlivosti. Z obsahu spisu a zistení prvoinštančného súdu bolo zistené, že naposledy o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. B. O., nar. XX.XX.XXXX rozhodoval Okresný súd Levice rozsudkom č. k. 3P/41/2017-16 zo dňa 17.10.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.11.2017 a vykonateľnosť dňa 16.11.2017. Uvedeným rozhodnutím súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej mal. B. zveril do osobnej starostlivosti mal. matke a otca mal. dieťaťa zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 50 eur mesačne vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám mal. matky, počnúc dňom 26.05.2017. Zaostané výživné za obdobie od 26.05.2017 do 17.10.2017 vo výške 253,72 eura súd zaviazal otca zaplatiť v mesačných splátkach po 20,- eur popri bežnom výživnom pod stratou výhody splátok počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku.

30. Podľa § 45 odsek 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť

na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

31. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

32. Odvolací súd poukazuje na to, že právo rodiča vychovávať svoje dieťa a starať sa oň zaručuje aj čl. 41 Ústavy SR. Na rovnakom mieste tiež zaručuje dieťaťu právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Podobne Dohovor o právach dieťaťa ukladá zmluvným štátom povinnosť vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že sú to obaja rodičia, ktorí majú spoločnú a rovnakú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, pričom zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa. Pri rozhodovaní súdom v súvislosti s maloletou osobou je ústrednou kategóriou a požiadavkou súdneho zistenia jeho záujem. So záujmom súvisia podmienky náhradnej osobnej starostlivosti. Charakteristickými znakmi náhradnej starostlivosti je jej nevyhnutnosť, a teda, že možno ju nariadiť len vtedy, ak rodičia osobnú starostlivosť o dieťa nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Ďalej ide o preferenciu dočasnosti náhradnej osobnej starostlivosti, pretože je záujem na vytváraní aktívnych krokov pre obnovenie spoluzitia dieťaťa s rodičmi. Náhradnú formu osobnej starostlivosti je možno nariadiť len na základe rozhodnutia súdu (čl. 9 Dohovoru) a napokon platí subsidiarita foriem náhradnej osobnej starostlivosti (porovnaj poradie foriem podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine).

33. V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení, ako aj Charty základných práv a Dohovoru o právach dieťaťa najlepší záujem zostáva prvoradým hľadiskom pri akomkoľvek rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, teda aj pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia, i keď to Civilný sporový poriadok už výslovne v § 324 a nasl. neuvádza. Na záujem dieťaťa prednostne poukazuje rodinné hmotné právo.

34. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

35. Článok 3 odsek 2 Dohovoru poskytuje dieťaťu právo na posúdenie jeho najlepšieho záujmu a jeho zohľadnenie ako prvoradého hľadiska pri akýchkoľvek postupoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére.

36. V tomto prípade je treba vychádzať zo skutočnosti, že matke maloletej bola maloletá B. zverená do osobnej starostlivosti a to rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 17.10.2017, č. k. 3P/41/2017-16, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.11.2017 a vykonateľnosť dňa 16.11.2017.

37. Odvolací súd vo vzťahu k zisteniam prvoinštančného súdu ohľadne rodinných pomerov navrhovateľky a rodičov (matky maloletej) konštatuje, že aj keď sa mohli javiť splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v súvislosti so zisteniami, že u matky nie je zabezpečená riadna starostlivosť, v odvolacom konaní vyšla najavo okolnosť, ktorá spôsobila vážnu pochybnosť o vhodnosti prostredia domácnosti navrhovateľky, s ktorou žije pán Q. T., ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Levice 3T 150/2015 zo dňa 17.08.2015 právoplatne odsúdený v roku 2015 (za sexuálne zneužívanie detí spáchané v roku 2014), pričom poškodenou bola aj matka maloletej B.. Predpoklad vhodnosti uvedenej úpravy neodkladným opatrením sa na teraz rozptýlil. Uvedené zistenia urobil odvolací súd v súvislosti s predloženými listinami prokurátora v odvolacom konaní. V súvislosti s účasťou prokurátora v prvoinštančnom konaní taká skutočnosť zistená nebola a taktiež kolízny opatrovník v rámci prešetrovania pomerov zistil, že navrhovateľka žije s priateľom (bez bližšej konkretizácie) a

až z obsahu zápisnice o výsluchu navrhovateľky vyplynulo meno s ňou spolupôjajúcej osoby, na čo reagoval prokurátor v odvolacom konaní. Nevhodnosť prostredia u navrhovateľky bola odvolacím súdom vyslovená po zvážení posudzovania tvrdenej nevhodnosti prostredia starostlivosti u matky maloletej, ktorú verbalizovala navrhovateľka.

38. Aj keď nemožno pripustiť, aby spoločnosť páchatel'a trestného činu (po výkone trestu) alebo jeho okolie (navrhovateľku) trvalo diskvalifikovala z účasti „na živote“, bolo treba aj v tomto prípade poukázať na to, že súd doposiaľ nevykonával hĺbkové dokazovanie prípadu a práve pre túto okolnosť bolo potrebné prihliadnuť na uvedený stav. V tejto súvislosti obavy o vhodnosť domáceho prostredia navrhovateľky prehýbil poznatok odvolacieho súdu zo záznamu o hodnotení rizika sociálneho zlyhania zo dňa 10.10.2017, ktorého pôvodcom bol Ústav na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce s výsledkom, že resocializačná prognóza osoby Q. T. je nepriaznivá a riziko sociálneho zlyhania vysoké. Početnosť odsúdení za trestnú činnosť p. T. vyplynula aj z odpisu z registra trestov. Hoci záver bol vyhodnocovaný v súvislosti so žiadosťou pána T. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, a uvedené vyústilo do záveru trestného súdu o zamietnutí jeho žiadosti, malo to vplyv aj na hodnotenie okolností prípadu odvolacím súdom.

39. Tiež bolo treba povedať, že v rámci predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia a zároveň predpokladov zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti sa v tejto chvíli javí, že podmienky v prostredí u matky maloletej B. nie sú nevhodné, pretože z jej vyjadrenia vyplynul jej skutočný záujem o dieťa a usporiadaný život. Nemožno vylúčiť, že tvrdenia navrhovateľky vo vzťahu k matke maloletej môžu byť čiastočne pravdivé. Bude predmetom dokazovania vo veci samej, či prvoradá záujem zákona a spoločnosti na zachovaní vzťahu (starostlivosti) rodiča k dieťaťu má také vážne trhliny, ktoré by odôvodňovali zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke. Z obsahu zistení (založených najmä na tvrdeniach navrhovateľky) realizovaných na účely rozhodovania o neodkladnom opatrení doposiaľ hodnoverne nevyplývalo, že prostredie a domácnosť matky, ktorá býva s jej novým partnerom, by znemožňovalo uprednostniť záujem dieťaťa na rozvíjaní vzťahu maloletého dieťaťa s rodičom pred nevhodným prostredím a z hľadiska porovnania rizík aj závažnejším dôsledkom, ktoré hrozia, ako u matky maloletej. Uvedené hodnotenie platí aj za situácie, že prvé roky dieťaťa v prevažnej miere starostlivosť vykonávala navrhovateľka.

40. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu zmenil a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

41. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 v spojení s § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

42. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).